

تحریف ناپذیری قرآن

کلیدواژه: تحریف قرآن کریم، ائمه علیهم‌السلام، فضایل، شیعه، اهل سنت، اهل بیت علیهم‌السلام.

پرسش: آیا عدم تصریح به نام ائمه و فضائل آنان در قرآن می‌تواند انگیزه‌ای برای شیعه باشد تا قرآن را تحریف شده بداند؟

پاسخ: در سؤال یادشده عدم ذکر نام و فضائل ائمه (علیهم‌السلام) در قرآن مسلم گرفته شده و بعد این مسئله انگیزه‌ای برای قول به تحریف نزد شیعه معرفی شده است. در صورتی که این‌ها توهمی بیش نیست.

فهرست مندرجات

- ۱ - عدم ذکر نام ائمه در قرآن
 - ۱.۱ - روایتی از ابویصیر
 - ۱.۲ - ذکر فضائل اهل بیت
- ۲ - آیات قرآن در شأن ائمه
 - ۲.۱ - «یا ایها الذین آمنوا»
 - ۲.۲ - آیه تطهیر
 - ۲.۳ - آیه میاهله
 - ۲.۴ - آیه ۵۹ سوره نساء
 - ۲.۵ - آیه ۶۷ سوره مائده
 - ۲.۶ - آیه ۲ سوره مائده
 - ۲.۷ - آیه ۵۵ سوره مائده
 - ۲.۸ - آیه ۷ سوره بینه
- ۳ - قائلین به تحریف قرآن
 - ۳.۱ - تحریف روایات
 - ۳.۲ - روایات ضد تحریف
 - ۳.۳ - تحریف معنوی روایات
 - ۳.۳.۱ - روایتی از امام باقر
- ۴ - دیدگاه علمای شیعه
- ۵ - پانویس
- ۶ - منبع

عدم ذکر نام ائمه در قرآن

شیعه نیز معتقد است که نام ائمه (علیهم‌السلام) به صراحت در قرآن نیامده و خود ائمه (علیهم‌السلام) نیز چنین معتقد بودند که نام امامان معصوم به صراحت در قرآن نیامده است.

← روایتی از ابویصیر

چنان‌که ابویصیر نقل می‌کند: «به امام صادق (علیه‌السلام) عرض کردم مردم می‌پرسند چرا نام علی و اهل بیت او (علیهم‌السلام) در قرآن نیامده است؟ حضرت فرمودند: به آنها بگو آیه نماز بر پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) نازل شد و به سه و چهار رکعتی آن اشاره نشد تا این‌که پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) خود برای مردم آن را بیان کرد...» .

[۱] کلینی، مجددین یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۲۸۶، ۲۸۷، ترجمه سیدهاشم رسولی مجلاتی، تهران، علمیه اسلامی، بی‌نویس چاپ، بی‌تا.

[۲] طباطبائی، سید محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۱۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱

[۳] حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۹۱، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع والنشر التابعة لوزارة الثقافة و الإرشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.

← ذکر فضائل اهل بیت

حضرت در روایات فوق ذکر نشدن نام ائمه (علیهم السلام) را به صراحت در قرآن تایید کرده اند؛ اما **ذکر فضائل اهل بیت (علیهم السلام)** در قرآن فراوان است؛ بلکه طبق روایاتی که **اهل سنت** نیز نقل کرده اند، یک چهارم قرآن در فضیلت و شأن ائمه اهل بیت (علیهم السلام) می باشد.

[۴] **علی حسینی استرآبادی، سید شرف الدین، تأویل الایات الظاهرة فی فضائل العترة الطاهرة، ص ۲۱، تحقیق حسین استادعلی، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۹ ه ق.**

[۵] **ابن مغزالی، شافعی مذهب، مناقب علی بن ابی طالب علیه السلام، ص ۲۷۰، ح ۳۷۵، تحقیق مجدباقر بهبودی، تهران، المکتبه الاسلامیه، چاپ دوم، ۱۴۰۲ ه ق.**

[۶] **کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۴، ص ۶۲۷-۶۲۸، ح ۳ و ۴، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامیه، بی نوبت چاپ، بی تا.**

[۷] **قندوزی، سلمان بن ابراهیم، بنایع الموده، ج ۳، ص ۲۷۷، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه ق.**

و شیعه و سنی کتابهای مستقلی درباره آیاتی که در این مورد است، نوشته اند؛

[۸] **علی حسینی استرآبادی، سید شرف الدین، تأویل الایات الظاهرة فی فضائل العترة الطاهرة، ص ۲۱، تحقیق حسین استادعلی، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۹ ه ق.**

[۹] **حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۹۱، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.**

[۱۰] **حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۹۲، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.**

دویست و ده (۲۱۰) آیه را همراه ۱۱۶۳ روایت ذیل آنها در شأن اهل بیت (علیهم السلام) به ویژه **علی (علیه السلام)** آورده است و در آخر نیز اعتراف کرده که ان کار را با عجله انجام داده است.

[۱۱] **کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۲، ص ۴۸۸، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامیه، بی نوبت چاپ، بی تا. که اگر بدون عجله تتبع بیشتری می کرد، بی تردید او هم مانند برخی محققان خیلی زیادتر از آنچه ذکر کرده می آورد.**

[۱۲] **علی حسینی استرآبادی، سید شرف الدین، تأویل الایات الظاهرة فی فضائل العترة الطاهرة، ص ۲۱، تحقیق حسین استادعلی، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۹ ه ق.**

آیات قرآن در شأن ائمه

در این جا به چند نمونه از آیاتی که طبق روایات شیعه و سنی در شأن ائمه اهل بیت (علیهم السلام) است، اشاره می گردد:

«یا ایها الذین آمنوا»

در قرآن هر جا «یا ایها الذین آمنوا» آمده، **حضرت علی (علیه السلام)** مصداق کامل و شاخص آن می باشد؛ چنان که حاکم حسکانی ۱۹ روایت در این مورد آورده است.

[۱۳] **حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۶۲-۷۵، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.**

[۱۴] **حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۶۷-۸۵، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.**

«آیه تطهیر»

این آیه (آیه تطهیر) [۱۵] **احزاب (۳۳)، آیه ۳۳.**

(طبق روایات شیعه و سنی در شأن اصحاب کساء (پیامبر صلی الله علیه و آله، علی علیه السلام، فاطمه علیها السلام، حسن (علیه السلام) و حسین علیه السلام) نازل شده است؛

[۱۶] **طباطبائی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۱۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.**

[۱۷] **طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۸، ص ۱۵۶، تصحیح و تحقیق سیدهاشم رسولی محلاتی، سید فضل الله یزدی، طباطبائی، بیروت، دارالمعرفة، بی نوبت چاپ، بی تا.**

[۱۸] **قشیری نسیابوری، مسلم بن حجاج، صحیح مسلم، ج ۴، ص ۱۸۸۳، بیروت، داراحیاء التراث العربی، چاپ اول، ۱۳۷۵ ه ق.**

[۱۹] **قندوزی، سلیمان بن ابراهیم، بنایع الموده، ص ۱۲۶، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه ق.**

[۲۰] **قندوزی، سلیمان بن ابراهیم، بنایع الموده، ج ۲، ص ۴۲۹، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه ق.**

[۲۱] **ابن مغزالی، شافعی مذهب، مناقب علی بن ابی طالب علیه السلام، ص ۳۰۱-۳۰۷، تحقیق مجدباقر بهبودی، تهران، المکتبه الاسلامیه، چاپ دوم، ۱۴۰۲ ه ق.**

[۲۲] **حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ص ۱۲۶، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.**

[۲۳] **سیوطی، جلال الدین عبدالرحمن، الدر المنثور، ج ۶، ص ۶۰۳، بیروت، دارالفکر، چاپ اول، ۱۴۰۳ ه ق.**

[۲۴] **رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر، ج ۸، ص ۲۱۸، بیروت، داراحیاء التراث العربی، چاپ سوم، بی تا.**

که بیانگر بزرگترین فضیلت آنان (عصمت) می باشد.

«آیه مباهله»

«فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَ أَبْنَاءَكُمْ وَ نِسَاءَنَا وَ نِسَاءَكُمْ وَ أَنْفُسَنَا وَ أَنْفُسَكُمْ».

طبق نقل شیعه و سنی حضرت پیامبر (صلی الله علیه وآله)، برای **مباهله**، علی، فاطمه، حسن و حسین (علیهم السلام) را همراه خود برد
 طباطبایی، **سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن**، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱، ج ۳، ص ۲۲۸-۲۳۵.
 حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۵۶-۱۵۸، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع
 النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.
 رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر، ج ۸، ص ۲۱۸، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ سوم، بی تا.
 فضل بن حسن طبرسی، مجمع البیان، ج ۸، ص ۱۵۶، تصحیح و تحقیق سیدهاشم رسولی محلاتی، سید فضل الله یزدی، طباطبایی،
 بیروت، دارالمعرفة، بی نوبت چاپ، بی تا.
 مجمع البیان، ج ۱۲، ص ۷۶۲، تصحیح و تحقیق سیدهاشم رسولی محلاتی، سید فضل الله یزدی، طباطبایی، بیروت، دارالمعرفة، بی نوبت
 چاپ، بی تا.
 که مقصود از «ابنائنا» **امام حسن (علیه السلام)** و **امام حسین (علیه السلام)** و مقصود از «نساءنا» حضرت فاطمه - علیها السلام - و مقصود از
 «انفسنا» حضرت علی (علیه السلام) می باشد؛ یعنی علی (علیه السلام) در این آیه به منزله خود پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) معرفی
 شده است.

← آیه ۵۹ سوره نساء

در آیه ۵۹ سوره نساء
 نساء (۴)، آیه ۵۹.
 امر به اطاعت بدون قید و شرط از اولی الامر شده است و اطاعت از آنها همانند اطاعت از پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) و **خدای عزوجل**
 قلمداد شده است و طبق روایات شیعه و سنی مقصود از اولی الامر ائمه اهل بیت (علیهم السلام) می باشد.
 عروسی حوزی، عبد علی بن جمعه، تفسیر نورالثقلین، ج ۱، ص ۴۹۷-۵۰۸، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ چهارم، ۱۴۱۲ ه ق.
 بحرانی، سیدهاشم، قم، اسماعیلیان، چاپ دوم، بی تا، ج ۱، ص ۲۸۱-۲۸۷.
 طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۳، ص ۱۱۲-۱۱۳.
 طباطبایی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۰۸-۴۱۲، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
 کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۲۸۶-۲۸۷، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامیه، بی نوبت چاپ،
 بی تا.
 حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۸۹-۱۹۱، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع
 النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.
 قندوزی، سلیمان بن ابراهیم، بنایع المودة، ص ۷۴، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه ق.

← آیه ۶۷ سوره مائده

در آیه «**يا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ**»
 مائده (۵)، آیه ۶۷.
 که طبق روایات شیعه و سنی در جریان معرفی حضرت علی (علیه السلام) به عنوان **امام**، توسط پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) در **غدیر خم**
 نازل شده است،
 کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۲۹۰، ج ۶.
 طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۳، ص ۲۸۰.
 طباطبایی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۶، ص ۵۲-۵۹، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
 حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۲۴۹-۲۵۸، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع
 النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.
 سلیمان بن ابراهیم القندوزی، بنایع المودة، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه ق، ص ۲۵۹.
 رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر، ج ۸، ص ۲۱۸، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ سوم، بی تا.
 رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر، ج ۱۲، ص ۴۹، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ سوم، بی تا.
 سیوطی، جلال الدین عبدالرحمن، الدر المنتور، ج ۳، ص ۱۱۷، بیروت، دارالفکر، چاپ اول، ۱۴۰۲ ه ق.
امامت را محور رسالت می داند که اگر نباشد رسالت هم منتفی است.

← آیه ۲ سوره مائده

در آیه «**اليوم ينس الذین کفروا...**»
 مائده (۵)، آیه ۲.
 که طبق روایات شیعه و سنی درباره **امامت امام علی (علیه السلام)** در غدیر خم نازل شده
 کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۲۹۰، ج ۶.
 طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۳، ص ۲۶۸.
 طباطبایی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۱۹۳-۲۰۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
 حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۲۰۸-۲۰۰، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع
 النشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.
 امامت مایه یاس کفار، **اکمال دین**، اتمام نعمت و نیز مایه رضایت خدا از **دین اسلام** معرفی شده است.

← آیه ۵۵ سوره مائده

در آیه «**إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ**»
[۵۳] **مانده (۵)**، آیه ۵۵.

که طبق روایات شیعه و سنی در مورد **انفاق** علی (علیه السلام) در حال **نماز** نازل شده است، **ولایت امام علی (علیه السلام)** در طول **ولایت** خدا و **رسول (صلی الله علیه وآله وسلم)** قرار گرفته است.

← آیه ۷ سوره بینه

در آیه «**إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ**»
[۵۴] **بینه (۹۸)**، آیه ۷.

که طبق روایات شیعه و سنی در مورد علی (علیه السلام) و شیعیان اوست.

[۵۵] **طباطبایی**، **سید مجد حسین**، **المیزان فی تفسیر القرآن**، ج ۲۰، ص ۳۴۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، **چاپ پنجم**، ۱۳۷۱.

[۵۶] **طبرسی**، **فضل بن حسن**، **مجمع البیان**، ج ۱۰، ص ۴۱۲.

[۵۷] **علی حسینی استرآبادی**، **سید شرف الدین**، **تأویل الآیات الظاهرة فی فضائل العترة الطاهرة**، ج ۲، ص ۸۲۹-۸۳۳، **تحقیق حسین استادعلی**، قم، **مؤسسه النشر الاسلامی**، **چاپ اول**، ۱۴۰۹ ه ق.

(که این روایات را از الدر المنثور سیوطی، الصواعق المحرقة، ابن حجر و النهایة ابن اثیر آورده است).

[۵۸] **شروانی**، **حیدر علی بن مجد**، **ماروة العامة من مناقب اهل بیت (علیهم السلام)**، ص ۷۷- ۷۸، **تحقیق مجد الحسنون**، بی جا، **مطبعة المنشورات الاسلامیه**، **بی نوبت چاپ**، ۱۴۱۴ ه ق.

حضرت علی (علیه السلام) و شیعیان او بهترین مردم معرفی شده است.

قائلین به تحریف قرآن

طبق نقل خود **اهل سنت** در صحاحشان (مانند **صحیح بخاری** و مسلم و...) **عمر** (خلیفه دوم) اولین کسی است که قائل به تحریف آیاتی مانند **رجم شد**

[۵۹] **قشیری نساوری**، **مسلم بن حجاج**، **صحیح مسلم**، ج ۲، ص ۱۲۱۷، **بیروت**، **دار احیاء التراث العربی**، **چاپ اول**، ۱۳۷۵ ه ق.

[۶۰] **بخاری**، **صحیح البخاری بشرح الکرمانی**، ج ۸، ص ۱۶۸، **بیروت**، **دار احیاء التراث العربی**، **چاپ دوم**.

[۶۱] **حاکم نیشابوری**، **امام حافظ**، **ابوعبدالله**، **المستدرک علی الصحیحین و بزيلة التلخیص للحافظ الذهبی**، ج ۴، ص ۳۵۹-۳۶۰، **بیروت**، **دارالمعرفة**، **باشرف**، **یوسف عبدالرحمن**، **المرعشی**، **بی نوبت چاپ**، بی تا.

[۶۲] **امام مالک بن انس**، **الموطأ**، ج ۲، ص ۸۲۴، **تعلیق مجدفؤاد عبدالباقی**، **بیروت**، **دار احیاء التراث العربی**، ۱۳۷۰ ه ق.

[۶۳] **احمد بن حنبل**، **مسند الامام احمد بن حنبل و بهامشه منتخب کنز العمال**، ج ۱، ص ۲۲، **بیروت**، **دار صادر**.

[۶۴] **مجد بن عیسی بن سوره**، **الجامع الصحیح**، ج ۴، ص ۲۸-۳۹، **تحقیق ابراهیم**، **عطوه**، **عوض**، **بیروت**، **دار احیاء التراث العربی**، و **قرآن را یک میلیون حرف دانست**.

[۶۵] **سیوطی**، **جلال الدین عبدالرحمن**، **الاتقان**، ج ۱، ص ۲۲۰، **تعلیق الدكتور مصطفی دبیباغا**، **بیروت**، **دار ابن کثیر**، **چاپ دوم**، ۱۴۱۴.

← **تحریف روایات**

تحریف روایات از دیدگاه اهل سنت:

افزون بر این بعضی روایات تحریف نما اولین بار در کتاب **الموطأ** امام مالکی های اهل سنت که اولین **کتاب** روایی آنهاست، نقل شده [۶۶] **امام مالک بن انس**، **الموطأ**، ج ۲، ص ۶۰۸، **تعلیق مجدفؤاد عبدالباقی**، **بیروت**، **دار احیاء التراث العربی**، ۱۳۷۰ ه ق.

← **روایات ضد تحریف**

روایات ضد تحریف در کتب شیعه:

و این در حالی است که در کتب شیعه روایات ضد **تحریف** از **ائمہ (علیهم السلام)** نقل شده است:

مانند روایاتی که دلالت بر لزوم عرضه روایات بر همین قرآن موجود می کند که در صورت مخالفت با آن، **ائمہ (علیهم السلام)** دستور به ترک آن روایات داده اند.

[۶۷] **کلینی**، **مجد بن یعقوب**، **اصول کافی**، ج ۱، ص ۸۸-۸۹.

[۶۸] **حر العاملی**، **مجد بن حسن**، **وسائل الشیعة**، ج ۱۸، ص ۷۸-۸۹، **تحقیق و تصحیح الشیخ مجد الرازی**، **بیروت**، **دار احیاء التراث العربی**، **بی نوبت چاپ**، بی تا.

← **تحریف معنوی روایات**

و اگر در بعضی روایات مسئله تحریف مطرح شده نظر به تحریف معنوی است نه لفظی.

← **روایتی از امام باقر**

چنانکه امام باقر (علیه السلام) در نامه‌ای به سعد الخیر چنین نوشته‌اند:

«و کان من نذهم الكتاب ان قاموا حروفه و حرفوا حدوده فهم بروونه و لایرعونه...؛ یکی از راه‌های کنار گذاشتن قرآن به این است که حروفش را به پا داشتند؛ ولی حدودش را تحریف کردند؛ پس آنها قرآن را روایت می‌کنند؛ ولی رعایت نمی‌کنند».

[۶۹] کلینی، محمد بن یعقوب، الروضة من الکافی، ج ۲، ص ۶۳۱، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامی، بی‌نوبت چاپ، بی‌تا.
[۷۰] فیض کاشانی، ملاحسن، المحجة البضاء، ج ۲، ص ۲۶۴، تصحیح و تعلیق علی‌اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ دوم، بی‌تا.

دیدگاه علمای شیعه

هم‌چنین علمای شیعه به تبع انمه **اهل بیت (علیهم السلام)** قرآن را تحریف‌ناپذیر می‌دانند که برخی محققان شیعه در کتبی که به‌طور مستقل در رد تحریف قرآن نوشته‌اند، عین عبارات صریح آنان را که به شدت **تحریف قرآن** را رد کرده‌اند، آورده‌اند که برخی از آنها **عدم تحریف قرآن** را اجماعی شیعه می‌دانند.

[۷۱] معرفت، مجدهادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۵۹-۷۸، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه. ق.
[۷۲] میلانی حسینی، سید علی، التعلیق فی نفی التحریف عن القرآن الشریف، ص ۱۰۲۷، قم، دارالقرآن الکریم، چاپ اول، ۱۴۱۰ ه. ق.
[۷۳] مهدی فتح‌الله، (نجارزادگان)، سلامة القرآن من التحریف، ج ۱، ص ۸۶-۹۸، تهران، پیام آزادی، چاپ اول، ۱۴۲۰ ه. ق.
بنابراین شیعه قرآن را محرف نمی‌داند تا چیزی انگیزه آن باشد.

پانویس

- ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۲۸۶-۲۸۷، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامی، بی‌نوبت چاپ، بی‌تا.
- ↑ طباطبایی، سید محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۱۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
- ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۹۱، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشیر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه. ق.
- ↑ علی حسینی استرآبادی، سید شرف‌الدین، تأویل الایات الظاهرة فی فضائل العترة الطاهرة، ص ۲۱، تحقیق حسین استادعلی، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۹ ه. ق.
- ↑ ابن مغازلی، شافعی مذهب، مناقب علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام، ص ۲۷۰، ح ۳۷۵، تحقیق مجدباقر بهودی، تهران، المكتبة الاسلامیه، چاپ دوم، ۱۴۰۲ ه. ق.
- ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۴، ص ۶۲۷-۶۲۸، ح ۳ و ۴، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامی، بی‌نوبت چاپ، بی‌تا.
- ↑ قندوزی، سلمان بن ابراهیم، بنایع المودة، ج ۳، ص ۳۷۷، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه. ق.
- ↑ علی حسینی استرآبادی، سید شرف‌الدین، تأویل الایات الظاهرة فی فضائل العترة الطاهرة، ص ۲۱، تحقیق حسین استادعلی، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۹ ه. ق.
- ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۹۱، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشیر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه. ق.
- ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۹۲، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشیر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه. ق.
- ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۲، ص ۴۸۸، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامی، بی‌نوبت چاپ، بی‌تا.
- ↑ علی حسینی استرآبادی، سید شرف‌الدین، تأویل الایات الظاهرة فی فضائل العترة الطاهرة، ص ۲۱، تحقیق حسین استادعلی، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۹ ه. ق.
- ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۶۳-۷۵، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشیر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه. ق.
- ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۶۷-۸۵، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشیر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه. ق.
- ↑ اجزای (۳۳)، آیه ۳۳.
- ↑ طباطبایی، سید محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۱۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
- ↑ طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۸، ص ۱۵۶، تصحیح و تحقیق سیدهاشم رسولی محلاتی، سید فضل‌الله یزدی، طباطبایی، بیروت، دارالمعرفة، بی‌نوبت چاپ، بی‌تا.
- ↑ قشیری نسیابوری، مسلم بن حجاج، صحیح مسلم، ج ۴، ص ۱۸۸۳، بیروت، داراحیاء التراث العربی، چاپ اول، ۱۳۷۵ ه. ق.
- ↑ قندوزی، سلیمان بن ابراهیم، بنایع المودة، ص ۱۲۶، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه. ق.
- ↑ قندوزی، سلیمان بن ابراهیم، بنایع المودة، ج ۲، ص ۴۲۹، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه. ق.
- ↑ ابن مغازلی، شافعی مذهب، مناقب علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام، ص ۳۰۱-۳۰۷، تحقیق مجدباقر بهودی، تهران، المكتبة الاسلامیه، چاپ دوم، ۱۴۰۲ ه. ق.
- ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ص ۱۲۶، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع النشیر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه. ق.
- ↑ سیوطی، جلال‌الدین عبدالرحمن، الدر المنثور، ج ۶، ص ۶۰۲، بیروت، دارالفکر، چاپ اول، ۱۴۰۳ ه. ق.
- ↑ رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر، ج ۸، ص ۲۱۸، بیروت، داراحیاء التراث العربی، چاپ سوم، بی‌تا.
- ↑ الاعمران (۳)، آیه ۳.

٢٦. ↑ طباطبائی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱، ج ۲، ص ۲۲۸-۲۳۵.
٢٧. ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۵۶-۱۵۸، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع والنشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.
٢٨. ↑ رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر، ج ۸، ص ۲۱۸، بیروت، داراحیاء التراث العربی، چاپ سوم، بی تا.
٢٩. ↑ فضل بن حسن طبرسی، مجمع البیان، ج ۸، ص ۱۵۶، تصحیح و تحقیق سیدهاشم رسولی محلاتی، سید فضل الله یزدی، طباطبائی، بیروت، دارالمعرفة، بی نوبت چاپ، بی تا.
٣٠. ↑ مجمع البیان، ج ۱۲، ص ۷۶۲، تصحیح و تحقیق سیدهاشم رسولی محلاتی، سید فضل الله یزدی، طباطبائی، بیروت، دارالمعرفة، بی نوبت چاپ، بی تا.
٣١. ↑ نساء (۴)، آیه ۵۹.
٣٢. ↑ عروسی جویری، عبد علی بن جمعه، تفسیر نورالتقلین، ج ۱، ص ۴۹۷-۵۰۸، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ چهارم، ۱۴۱۲ ه ق.
٣٣. ↑ بحرانی، سیدهاشم، قم، اسماعیلیان، چاپ دوم، بی تا، ج ۱، ص ۲۸۱-۲۸۷.
٣٤. ↑ طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۲، ص ۱۱۲-۱۱۳.
٣٥. ↑ طباطبائی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۰۸-۴۱۲، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
٣٦. ↑ کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۲۸۶-۲۸۷، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامیه، بی نوبت چاپ، بی تا.
٣٧. ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۸۹-۱۹۱، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع والنشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.
٣٨. ↑ قدوزی، سلیمان بن ابراهیم، بنایع المودة، ص ۷۴، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه ق.
٣٩. ↑ مائده (۵)، آیه ۶۷.
٤٠. ↑ کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۲۹۰، ج ۶.
٤١. ↑ طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۳، ص ۳۸۰.
٤٢. ↑ طباطبائی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۶، ص ۵۲-۵۹، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
٤٣. ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۲۴۹-۲۵۸، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع والنشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.
٤٤. ↑ سلیمان بن ابراهیم القندوزی، بنایع المودة، کاظمیه، دارالکتب العراقیه، چاپ هشتم، ۱۳۸۵ ه ق، ص ۲۵۹.
٤٥. ↑ رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر، ج ۸، ص ۲۱۸، بیروت، داراحیاء التراث العربی، چاپ سوم، بی تا.
٤٦. ↑ رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر، ج ۱۲، ص ۴۹، بیروت، داراحیاء التراث العربی، چاپ سوم، بی تا.
٤٧. ↑ سیوطی، جلال الدین عبدالرحمن، الدر المنثور، ج ۳، ص ۱۱۷، بیروت، دارالفکر، چاپ اول، ۱۴۰۳ ه ق.
٤٨. ↑ مائده (۵)، آیه ۳.
٤٩. ↑ کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۲۹۰، ج ۶.
٥٠. ↑ طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۲، ص ۲۶۸.
٥١. ↑ طباطبائی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۵، ص ۱۹۳-۲۰۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
٥٢. ↑ حاکم حسکانی، ابوالقاسم عبدالله بن عبدالله، شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۲۰۰-۲۰۸، تحقیق مجدباقر محمودی، تهران، مؤسسه الطبع والنشر التابعه لوزارة الثقافة و الارشاد الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه ق.
٥٣. ↑ مائده (۵)، آیه ۵۵.
٥٤. ↑ سینه (۹۸)، آیه ۷.
٥٥. ↑ طباطبائی، سید مجد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، ج ۲۰، ص ۳۴۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، چاپ پنجم، ۱۳۷۱.
٥٦. ↑ طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان، ج ۱۰، ص ۴۱۲.
٥٧. ↑ علی حسینی استرآبادی، سید شرف الدین، تأویل الایات الظاهرة فی فضائل العترة الطاهرة، ج ۲، ص ۸۲۹-۸۳۳، تحقیق حسین استادعلی، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ اول، ۱۴۰۹ ه ق.
٥٨. ↑ شروانی، حیدر علی بن مجد، مارونة العامة من مناقب اهل بیت (علیهم السلام)، ص ۷۷-۷۸، تحقیق مجد الحسّون، بی جا، مطبعة المنشورات الاسلامیه، بی نوبت چاپ، ۱۴۱۴ ه ق.
٥٩. ↑ قشیری نیشابوری، مسلم بن حجاج، صحیح مسلم، ج ۲، ص ۱۳۱۷، بیروت، داراحیاء التراث العربی، چاپ اول، ۱۳۷۵ ه ق.
٦٠. ↑ بخاری، صحیح البخاری بشرح الکرمانی، ج ۸، ص ۱۶۸، بیروت، دار احیاء التراث العربی، چاپ دوم.
٦١. ↑ حاکم نیشابوری، امام حافظ، ابوعبدالله، المستدرک علی الصحیحین و بزيلة التلخیص للحافظ الذهبی، ج ۴، ص ۲۵۹-۳۶۰، بیروت، دارالمعرفة، باشراف، یوسف عبدالرحمن، المرعشی، بی نوبت چاپ، بی تا.
٦٢. ↑ امام مالک بن انس، الموطأ، ج ۲، ص ۸۲۴، تعلیق مجدفؤاد عبدالباقی، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ۱۳۷۰ ه ق.
٦٣. ↑ احمد بن حنبل، مسند الامام احمد بن حنبل و بهامشه منتخب کنز العمال، ج ۱، ص ۲۳، بیروت، دار صادر.
٦٤. ↑ مجد بن عیسی بن سوره، الجامع الصحیح، ج ۴، ص ۳۸-۳۹، تحقیق ابراهیم، عطوه، بیروت، داراحیاء التراث العربی.
٦٥. ↑ سیوطی، جلال الدین عبدالرحمن، الاتقان، ج ۱، ص ۲۲۰، تعلیق الدكتور مصطفى ديبابغا، بیروت، دار ابن کثیر، چاپ دوم، ۱۴۱۴.
٦٦. ↑ امام مالک بن انس، الموطأ، ج ۲، ص ۶۰۸، تعلیق مجدفؤاد عبدالباقی، بیروت، داراحیاء التراث العربی، ۱۳۷۰ ه ق.
٦٧. ↑ کلینی، مجد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۸۸-۸۹.
٦٨. ↑ حر العاملی، مجد بن حسن، وسائل الشیعة، ج ۱۸، ص ۷۸-۸۹، تحقیق و تصحیح الشیخ مجد الرازی، بیروت، داراحیاء التراث العربی، بی نوبت چاپ، بی تا.
٦٩. ↑ کلینی، مجد بن یعقوب، الروضة من الکافی، ج ۲، ص ۶۳۱، ترجمه سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامیه، بی نوبت چاپ، بی تا.
٧٠. ↑ فیض کاشانی، ملاحسن، المحجة البيضاء، ج ۲، ص ۲۶۴، تصحیح و تعلیق علی اکبر غفاری، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ دوم، بی تا.
٧١. ↑ معرفت، مجد هادی، صیانة القرآن من التحریف، ص ۵۹-۷۸، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، چاپ دوم، ۱۴۱۸ ه ق.
٧٢. ↑ میلانی حسینی، سید علی، التعلیق فی نفی التحریف عن القرآن الشریف، ص ۱۰۳۷، قم، دارالقرآن الکریم، چاپ اول، ۱۴۱۰ ه ق.
٧٣. ↑ مجدی فتح الله، (نजारزادگان)، سلامة القرآن من التحریف، ج ۱، ص ۸۶-۹۸، تهران، پیام آزادی، چاپ اول، ۱۴۲۰ ه ق.

[سایت اندیشه قم، برگرفته از مقاله «تحریف‌ناپذیری قرآن»، تاریخ بازبینی ۱۳۹۵/۱۱/۰۶.](#)

رده‌های این صفحه : [تحریف](#) | [قرآن شناسی](#).